

Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer**Finansiell markedsdeltager (Navn og LEI)****Arbejdernes Landsbank****549300D6BJ7XOO03RR69****Sammenfatning**

Arbejdernes Landsbank, 549300D6BJ7XOO03RR69 tager hensyn til de væsentligste negative indvirkninger af sine investeringsbeslutninger på bæredygtighedsfaktorer. Denne erklæring er den konsoliderede erklæring om de væsentligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer fra Arbejdernes Landsbank

Denne erklæring om de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer omfatter referenceperioden fra den 1. januar 2023 til den 31. december 2023.

Rammerne for bankens arbejde med investeringsbeslutningers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer fastlægges i bankens "Politik for integration af bæredygtighedsrisici", "Politik for ansvarlige investeringer" og "Erklæring om væsentligste negative bæredygtighedspåvirkninger", hvori processen for identificering og prioritering af de vigtigste negative bæredygtighedsvirkninger og -indikatorer beskrives. Politikkerne er godkendt af bankens bestyrelse. Ansvar for den løbende anvendelse af politikkerne er placeret hos chefen for AL Markets Kapitalforvaltning.

Banken samarbejder tæt med danske investeringsforeninger, der deler bankens værdier om bæredygtighed og ansvarlighed. Disse samarbejdspartnere integrerer bæredygtighedsaspekter i deres porteføljepleje og investeringsbeslutninger. Banken foretager også direkte investeringer på kundernes vegne.

I erklæringen rapporterer banken på hver af de obligatoriske indikatorer samt to frivillige indikationer for negativ indvirkning på bæredygtighed for investeringer på kundernes vegne. De enkelte datapunkter ledsages af forklarende tekster og tekster, som uddyber, hvordan banken arbejder med datapunkterne ift. underliggende investeringer.

De anvendte beholdninger, baseret på de 4 kvartaler i 2023, stammer fra investeringer på kundernes vegne vedrørende pensionsmidler og frie midler i Arbejdernes Landsbank.

En vigtig del af bankens tilgang til bæredygtighed er screening af investeringernes negative bæredygtighedsvirkninger og aktivt ejerskab. Banken gennemgår og evaluerer potentielle investeringers påvirkning på bæredygtighedsområder og tager beslutninger baseret på disse vurderinger. Hvis der identificeres utilfredsstillende bæredygtighedsvirkninger, kan banken vælge at undlade investering eller forsøge at påvirke økonomiske aktiviteter gennem dialog eller stemmeafgivning på kundernes vegne.

I banken vurderes det aktuelt, at drivhusgasemissioner har den største negative indvirkning på klimaet. I flere af bankens investeringsprodukter og hos flere af bankens samarbejdspartnere er der fokus på reduktion af CO₂-udledning.

Banken prioriterer alt efter sammenhængen indikatorer baseret på deres relevans, tilgængelighed og nøjagtighed. Datakvalitet er afgørende for at træffe velinformerede beslutninger og vurdere virksomheders bæredygtighedspræstationer korrekt. Banken ønsker at anvende data af høj kvalitet fra troværdige kilder og har på denne baggrund valgt at benytte data fra ESG-dataleverandøren MSCI. Banken må konstatere, at der på en række datapunkter, herunder biodiversitet, udledninger til vand og farligt affald, er mindre god datakvalitet til rådighed, end det er tilfældet ved fx CO₂-emissioner, energi og kønsdiversitet i bestyrelser.

Generelt stiller banken krav om, at de udpegede samarbejdspartnere har tilsluttet sig overholdelse af adfærdskodekser for ansvarlig forretningsgskik og internationalt anerkendte standarder for due diligence og rapportering. Alle samarbejdspartnere, som anvendes ved porteføljepleje og puljeløsninger, har eksempelvis tilsluttet sig FN's principper for ansvarlige investeringer (UN PRI), lige som banken selv har tilsluttet sig UN PRI.

Summary

Arbejdernes Landsbank, 549300D6BJ7XOO03RR69 considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of Arbejdernes Landsbank

This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January 2023 to 31 December 2023.

The framework for the bank's work on the negative impact of investment decisions on sustainability factors is defined in the bank's "Policy for Integration of Sustainability Risks," "Policy for Responsible Investments," and "Statement on Material Adverse Sustainability Impacts." These documents outline the process for identifying and prioritizing the most significant negative sustainability impacts and indicators. The policies have been approved by the bank's board of directors. The responsibility for the ongoing application of the policies lies with the head of AL Markets Asset Management.

The bank closely collaborates with Danish investment funds that share the bank's values regarding sustainability and responsibility. These partners integrate sustainability aspects into their portfolio management and investment decisions. The bank also makes direct investments on behalf of its clients.

In this statement, the bank reports on each of the mandatory as well as two of the voluntary principal adverse impacts on sustainability factors calculated on investments made on behalf of clients. Each data point is accompanied by explanatory texts that elaborate on how the bank works with the data concerning underlying investments.

The reported holdings, based on the four quarters of 2023, originate from investments made on behalf of clients concerning pension funds and free assets in Arbejdernes Landsbank.

A crucial part of the bank's approach to sustainability is screening the negative sustainability impacts of investments and active ownership. The bank reviews and assesses the potential impacts of investments on sustainability areas and makes decisions based on these evaluations. If unsatisfactory sustainability impacts are identified, the bank may choose to refrain from investing or attempt to influence economic activities through dialogue or proxy voting on behalf of clients.

Currently, the bank assesses that greenhouse gas emissions have the most significant negative impact on the climate. Several of the bank's investment products and its partners emphasize the reduction of CO2 emissions.

Depending on the context, the bank prioritizes indicators based on their relevance, availability, and accuracy. Data quality is crucial for making well-informed decisions and accurately assessing companies' sustainability performance. The bank aims to use high-quality data from credible sources and has chosen to rely on data from the ESG data provider MSCI. The bank acknowledges that certain data points, such as biodiversity, water emissions, and hazardous waste, have lower data quality available compared to CO2 emissions, energy, and gender diversity on boards.

In general, the bank requires that its designated partners adhere to codes of conduct for responsible business practices and internationally recognized standards for due diligence and reporting. All partners used for portfolio management and pooled solutions have, for example, committed to the United Nations' Principles for Responsible Investment (UN PRI), just as the bank itself has committed to UN PRI.

Beskrivelse af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
--	-----------	------------------	------------------	------------	---

KLIMARELEREDE OG ANDRE MILJØRELEREDE INDIKATORER

Drivhusgas-emissioner	1. Drivhusgasemissioner	Anvendelsesområde 1- drivhusgasemissioner	Tons CO2 86.044	Tons CO2 104.316	Der er CO2-data til rådighed for 80-90% af bankens investeringer på kundernes vegne. CO2 og energi-forbrug er afgørende for investeringernes klimapåvirkning. Udviklingen fra 2022 til 2023 er - for alle PAI - påvirket af flere forhold: - udvikling i PAI'en på de underliggende investeringer - køb og salg i porteføljen, som kan være motiveret af ESG-hensyn såvel som mere klassiske finansielle hensyn. - stigninger og fald i markedsværdien i de enkelte poster i porteføljen, på grund af skiftende aktiekurser, rente, valuta m.v. - for absolutte PAI'ere så som PAI 1 (tons CO2) vil alene en stigning i den forvaltede formue alt andet lige medføre en tilsvarende stigning i udledt CO2.	Der arbejdes efter en målsætning om at reducere emissionerne og støtte den grønne omstilling. I kapitalforvaltnings-processen sammenlignes CO2 inden for en branche, og udsigterne til fremtidig CO2 for en investering vurderes. Der anvendes i en del sammenhænge ekskludering af virksomheder, som har en betydelig omsætning i kul, eller som har borer i Arktis. Der lægges i denne sammenhæng vægt på omstillingsplaner. CO2 og energiforbrug indgår højt prioriteret i hensynet til negative indvirkninger og aktivt ejerskab. Arbejdernes Landsbank indførte og offentliggjorde ved udgangen af 2023 målsætninger for bankens klimapåvirkning, og i dette indgår et planlagt markant fald i de samlede investeringers CO2-aftryk.
		Anvendelsesområde 2- drivhusgasemissioner	26.811	32.053		
		Anvendelsesområde 3- drivhusgasemissioner	669.134	742.250		
		Drivhusgasemissioner i alt	781.988	878.620		
	2. CO2-aftryk	CO2-aftryk	Tons CO2/mio. EUR investeret 256,3	Tons CO2/mio. EUR investeret 290,4		
	3. Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Tons CO2/mio. EUR indtægter 741,4	Tons CO2/mio. EUR indtægter 675,4	Udviklingen fra 2022 til 2023 viser et fald i udledte tons CO2 på baggrund af de samlede investeringer, som endda er steget lidt i den samlede markedsværdi. Det samlede CO2-aftryk er faldet med næsten 12 procent.	

	4. Eksponering for virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	Andel af investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	2,9%	3,6%	PAI'en for forbrug og produktion af ikkevedvarende energi er blevet delt op, så der skelnes mellem forbrug og produktion af energi.	
	5. Andel af forbrug og produktion af ikkevedvarende energi	Andel af investeringsmodtagende virksomheders forbrug af ikke-vedvarende energi og produktion af ikke-vedvarende energikilder i forhold til vedvarende energikilder udtrykt i procent af de samlede energikilder	Forbrug 67,1%	Forbrug og produktion samlet 75%	Designet af denne lovpligtige erklæring medfører, at banken lægger CO2-data sammen på tværs af virksomheder i vidt forskellige brancher	
			Produktion 47,3%		Anvendelsesområde 1, 2 og 3 kaldes også scope 1, 2 og 3. Scope 1 er direkte emissioner, fx fra virksomhedens køretøjer og forbrænding på eget produktionsanlæg. Scope 2 er primært emissioner fra den strøm, virksomheden bruger. Scope 3 er øvrige emissioner i virksomhedens værdikæde forbundet med virksomhedens aktiviteter, fx udledninger fra råstoffer eller halvfabrikata, eller anvendelse af produkter efter salg.	
	6. Energiforbrugsintensitet pr. sektor med stor indvirkning på klimaet	Energiforbrug i GWh pr. mio. EUR i indtægter for investeringsmodtagende virksomheder pr. sektor med stor indvirkning på klimaet	GWWh pr. mio. EUR indtægter	GWWh pr. mio. EUR indtægter		
	A = Landbrug, skov og fiskeri B = Råstofudvinding C = Industri D = El, gas og varmforsyning E = Vandforsyning F = Bygge og anlæg G = Handel og autoreparation H = Transport og opbevaring L = Fast ejendom		A: 0,00 B: 0,97 C: 1,53 D: 1,24 E: 0,60 F: 0,25 G: 0,09 H: 1,07 L: 0,70	A: 1,04 B: 15,45 C: 0,59 D: 2,85 E: 0,77 F: 0,11 G: 0,17 H: 1,28 L: 0,52		
Biodiversitet	7. Aktiviteter, der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med anlæg/aktiviteter i eller tæt på biodiversitetsfølsomme områder, hvis disse investeringsmodtagende virksomheders aktiviteter har en negativ indvirkning på disse områder	5,79%	0,14%	Biodiversitet er et relativt nyt område inden for bæredygtighed. MSCI kombinerer hvorvidt en virksomhed har operationer i biodiversitetssårbare områder, og om virksomheden er involveret i alvorlige miljøsager.	Biodiversitet indgår i hensynet til negative indvirkninger og aktivt ejerskab, med forbehold for omstændighederne for datakvalitet og tilgængelighed.
					Der er sket en forbedring i de tilgængelige data om biodiversitet, så flere virksomheder nu er dækkede. Dette er en del af forklaringen på den stigning, som ses fra 2022 til 2023.	
Vand	8. Udledning til vand	Ton udledning til vand, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægтет gennemsnit	Tons/mio. EUR 0,1	Tons/mio. EUR 12,9	MSCI har en lav datadækning på dette område, under 1% af investerede midler. Banken ser i beregningen bort fra virksomheder for hvilke, der ikke er data. Der er typisk data inden for medicinal- og kemikalieindustri med høje udledninger. Derved er tallet for PAI'en ikke nødvendigvis repræsentativt for de samlede investeringer.	Udledninger til vand indgår i hensynet til negative indvirkninger og aktivt ejerskab, med forbehold for omstændighederne for datakvalitet og tilgængelighed.
					MSCI har ændret opgørelsesmetoden fra 2022 til 2023, og det er den altovervejende forklaring på faldet.	
Affald	9. Andel af farligt affald og radioaktivt affald	Ton farligt affald og radioaktivt affald, der genereres af de virksomheder, der investeres i, pr. mio. EUR investeret, udtrykt som et vægтет gennemsnit	Tons/mio. EUR 1,5	Tons/mio. EUR 2,4	MSCI har en lav datadækning på dette område, knap 23% af investerede midler. Banken ser i beregningen bort fra virksomheder, for hvilke der ikke er data. Virksomheder uden væsentlige udledninger af farligt og radioaktivt affald vil typisk ikke prioritere at levere data på dette område; og derfor er tallet for PAI'en ikke nødvendigvis repræsentativt for de samlede investeringer.	Farligt affald og radioaktivt affald indgår i hensynet til negative indvirkninger og aktivt ejerskab, med forbehold for omstændighederne for datakvalitet og tilgængelighed.

INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMALE SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE

Sociale og personalemæssige spørgsmål	10. Overtrædelser af FN's Global Compact-principper og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	0,1%	0,5%	MSCI har høj datadækning på dette område; omkring 95% af de investerede midler. Banken ser på baggrund af de tilgængelige data en betragtelig forbedring på området fra 2022 til 2023.	Som beskrevet under "internationale standarder", vil investeringer i de fleste sammenhænge gennemgå en normbaseret screening for brud på overtrædelser af FN's Global Compact-principper og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) retningslinjer for multinationale virksomheder. Overtrædelser indgår i hensynet til negative indvirkninger og vil i særligt mange tilfælde udløse dialog som en del af det aktive ejerskab og i sidste ende frasalg. Processer og overholdelsesmekanismer (PAI 11) ses som en mere fremadrettet indikator.
	11. Mangel på processer og overholdelsesmekanismer til overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden politikker for overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder eller mekanismer til behandling af klager med henblik på at imødegå overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder	0,8%	26,3%		
	12. Ukorrigeret lønforskel mellem kønnene	Gennemsnitlig ukorrigeret lønforskel mellem kønnene i de investeringsmodtagende virksomheder	14,4%	14,4%	Forskellen mellem mandlige og kvindelige lønmodtageres gennemsnitlige bruttotimeløn, udtrykt i procent af mandlige lønmodtageres gennemsnitlige bruttotimeløn. Datatilgængeligheden på dette område er begrænset; omkring 40% af de investerede midler.	
	13. Kønsdiversitet i bestyrelsen	Forhold i gennemsnit mellem kvindelige og mandlige bestyrelsesmedlemmer i de investeringsmodtagende virksomheder, udtrykt i procent af alle bestyrelsesmedlemmer	38,6%	38,4%	Datatilgængeligheden på dette område er god; bedre end 90% af de investerede midler. Tallet skal læses som at der i en gennemsnitsbestyrelse sidder 39% kvinder og 61% mænd.	
14. Eksponering for kontroversielle våben (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben)	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben	0,003%	0,013%	Datatilgængeligheden på dette område er god; bedre end 90% af de investerede midler. Banken konstaterer et pænt fald i indikatoren, dog fra et meget lavt niveau. Årsagen til at tallet ikke er præcist 0% ligger ikke i direkte investeringer, men i fonde.	Både banken og bankens samarbejdspartnere har et generelt forbud mod at investere i virksomheder involveret i produktion af kontroversielle våben såsom landminer, klyngevåben, biologiske våben, kemiske våben samt atomvåben, der ikke er omfattet af traktaten om ikke-spredning af kernevåben.	

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode	
Miljømæssige	15. Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet	Tons CO2/mio. BNP EUR 211	Tons CO2/mio. BNP EUR 205	Udregnet fortrinsvis på baggrund af beholdninger i statsobligationer.	Drivhusgasintensitet for stater indgår i hensynet til negative indvirkninger, herunder køb og frasalg.
Sociale	16. Investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder (absolut tal og relativt tal divideret med alle investeringsmodtagende lande)	5 lande	5 lande	De 5 lande er Kina, Libanon, Tunesien, Tyrkiet og Venezuela. Det var de samme lande også i 2022.	Lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder indgår i hensynet til negative indvirkninger, herunder køb og frasalg. Banken sikrer sig, at ingen investeringer på kundernes vegne er i konflikt med FN- og EU-sanktioner.

		som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning	0,81%	0,64%	Procentsatsen viser andelen af de samlede investeringer foretaget i disse 5 lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder	
Indikatorer for investeringer i fast ejendom						
Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Fossile brændstoffer	17. Eksponering for fossile brændstoffer via fast ejendom	Andel af investeringer i fast ejendom, der er involveret i udvinding, oplagring, transport eller fremstilling af fossile brændstoffer	n/a	n/a	Banken foretager ikke direkte investeringer i fast ejendom som en del af forvaltning af kundernes midler.	
Energieffektivitet	18. Eksponering for energiineffektiv fast ejendom	Andel af investeringer i energiineffektiv fast ejendom	n/a	n/a		
Andre indikatorer for de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer						
Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed		Parameter	Indvirkning 2023	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode
Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder						
KLIMARELEREDE OG ANDRE MILJØRELEREDE INDIKATORER						
Emissioner	2.4 Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO2-emissioner	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO2-emissioner med henblik på tilpasning til Parisaftalen	61,0%	41,7%	Datatilgængeligheden på dette område er god, tæt på 90% af de investerede midler.	Som beskrevet under de første indikatorer om klimarelaterede og andre miljørelaterede indikatorer lægger banken vægt på omstillingsplaner.
INDIKATORER VEDRØRENDE SOCIALE OG PERSONALEMÆSSIGE SPØRGSMALE SAMT RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHEDERNE OG BEKÆMPELSE AF KORRUPTION OG BESTIKKELSE						
Menneskerettigheder	3.14 Antal identificerede tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser	Antal tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser i forbindelse med de investeringsmodtagende virksomheder, på grundlag af et vægtet gennemsnit	0,000000	0,000363	De mange decimaler i PAI-tallet dækker over, at banken udregner kundernes ejerandel af antal identificerede tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser. Ofte ejer kunderne langt under en promille af en virksomhed. Banken konstaterer et fald i indikatoren.	Identificerede tilfælde indgår i hensynet til negative indvirkninger og aktivt ejerskab.

Beskrivelse af politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

Bankens væsentligste politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer udgøres af "Politik for integration af bæredygtighedsrisici", af "Politik for ansvarlige investeringer" og af "Erklæring om væsentligste negative bæredygtighedspåvirkninger". I disse dokumenter beskrives processen for identificering og prioritering af de vigtigste negative bæredygtighedsindvirkninger og -indikatorer.

Dokumenterne er senest godkendt af bestyrelsen for A/S Arbejdernes Landsbank den 28. december 2023. Politikken opdateres og godkendes af bankens bestyrelse på årlig basis. Ansvar for den løbende anvendelse af politikken er placeret hos chefen for AL Markets Kapitalforvaltning.

Dokumenterne beskriver, hvordan banken integrerer miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold (ESG) i investeringsanalyse- og beslutningsprocesser. Hermed menes, at banken og samarbejdspartnere, udover finansielle nøgletal, også baserer investeringsbeslutninger på en vurdering af virksomhedens ageren inden for miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Dette gør banken både for at beskytte kundernes investeringer ift. bæredygtighedsrisici, og for at beskytte miljø og mennesker, som kan blive påvirket af de økonomiske aktiviteter, der investeres i.

Arbejdernes Landsbank gennemfører en stor del af investeringer på kundernes vegne igennem investeringsforeninger, som forvaltes af danske investeringsforvaltere med en håndtering af bæredygtighed, som er forenelig med bankens værdier om bæredygtighed og ansvarlighed. Det betyder, at banken i praksis lægger forvalternes hensyntagen til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer til grund, når vi tager investeringsbeslutninger på vegne af kunderne. Samtidig foretager banken også direkte investeringer på kundernes vegne. Nogle direkte investeringer sker igennem fonde, som indeholder hundredvis af underliggende investeringer. Disse forhold er afgørende for, at forklaringer og foranstaltninger i denne erklæring er holdt på et forholdsvist højt abstraktionsniveau.

Banken anser screening af investeringernes negative bæredygtighedsindvirkninger som et meget vigtigt redskab i arbejdet med bæredygtighed i investeringsbeslutningsprocesser. Dette kommer til udtryk både ved analysen før investering, og løbende efterfølgende så længe investeringen fortsætter. Utilfredsstillende negative bæredygtighedsindvirkninger kan medføre, at en investering helt undlades. For eksisterende investeringer kan utilfredsstillende negative bæredygtighedsindvirkninger medføre, at den økonomiske aktivitet søges påvirket ved fx dialog eller stemmeafgivelse ved generalforsamlinger, i de fleste tilfælde igennem bankens samarbejdspartnere. Hvilke negative bæredygtighedsindvirkninger, der er prioriteret i forskellige sammenhænge, afhænger blandt andet af relevans, tilgængelighed og datakvalitet. I sidste ende kan utilfredsstillende negative bæredygtighedsindvirkninger medføre, at en investering afvikles. Negative bæredygtighedsindvirkninger håndteres balanceret i forhold til hensynet til afkast og risiko ved investeringen på kundens vegne.

I udvælgelsen af indikatorer ud over de obligatoriske, har banken lagt vægt på at indikatorerne giver indsigt omkring væsentlige påvirkninger af miljømæssige og sociale forhold på de porteføljer, som banken opererer med. Samtidig har banken taget i betragtning, om der er data til rådighed i en rimelig kvalitet.

Indikatoren "2.4. Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂-emissioner" er udvalgt, da denne indikator er særligt fremadskuende. Initiativer til reduktion af emissioner burde medføre en langsigtet reduktion af CO₂ og er på den måde et vigtigt supplement til de obligatoriske CO₂-indikatorer. Bankens betragter fremadrettede CO₂-reduktioner som afgørende for at undgå alt for ødelæggende temperaturstigninger og klimadestabiliseringer globalt. Samtidig har banken i forbindelse med sit arbejde med FN's principper for ansvarlige investeringer (UN PRI) konkluderet, at klima er et helt afgørende område, hvorpå banken påvirker sine omgivelser. Bankens er bevidst om, at tilstedeværelsen af planer og initiativer ikke nødvendigvis garanterer en vellykket reduktion, samt at planer og initiativer kan have meget forskellige ambitionsniveauer.

Valget af indikatoren "3.14. Antal identificerede tilfælde af alvorlige menneskerettighedsrelaterede problemer og hændelser" er et udtryk for bankens prioritering af respekt for menneskerettigheder, da overholdelse af menneskerettigheder er et fundamentalt og globalt ufravigeligt vilkår for klodens befolkning. Bankens er bevidst om, at der kan være menneskerettighedskrænkelser, som ikke fanges i dataopsamlingsprocessen.

Banken supplerer alle de nævnte indikatorer med:

-ESG-ratings fra dataudbyderen MSCI. Disse ratings sammenholder en lang række bæredygtighedsrelaterede faktorer. Bankens ser mere positivt på en virksomhed med en høj ESG-rating og er modsat mere tilbageholdende ved en virksomhed med lav ESG-rating.

-Bidrag til FN's 17 verdensmål opsummeret af dataudbyderen MSCI. Bankens ser mere positivt på en virksomhed med positive bidrag, og er modsat tilbageholdende ift. en virksomhed, som ved sine aktiviteter har en negativ effekt på FN's verdensmål.

Bankens anvender i denne erklæring bæredygtighedsdata fra den anerkendte internationale leverandør af ESG-data MSCI, suppleret med CO₂-emissionsdata for realkreditobligationer offentliggjort af realkreditinstitutterne Nykredit, Realkredit Danmark, Jyske Realkredit, DLR og Nordea Realkredit. Denne rapportering indeholder seneste tilgængelige data medio 23. juni 2023. Samme datakilder anvendes i investeringsprocessen og suppleres alt efter den underliggende investerings natur.

Bankens arbejder på baggrund af en erkendelse af, at datakvaliteten af tilgængelige ESG-data i 2023 i mange tilfælde er utilstrækkelig, og ikke alle datapunkter er tilgængelige for alle virksomheder. I takt med at nye rapporteringsforpligtelser træder i kraft, herunder blandt andet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), samt øget efterspørgsel af data fra investorer, er det forventningen, at dataudbuddet bliver forbedret. Dette forventes at medføre, at datakvaliteten forbedres. Bankens har vurderet, at samarbejdet med MSCI om leverancer af bæredygtighedsdata på bedst mulig måde understøtter en dækkende og kvalitativ tilvejebringelse af bæredygtighedsoplysninger om de virksomheder og stater, der investeres i – uanset om der er tale om indsamlede rapporterede data eller om estimerede data baseret på rimelige antagelser.

● **Politikker for aktivt ejerskab**

Banken ser aktivt ejerskab som et vigtigt redskab til at fremme virksomheders langsigtede værdiskabelse og minimere risici relateret til bæredygtighedsrelaterede forhold samt finansielle risici for kunderne, efter investeringen er foretaget. Banken ser sig overordnet som en langsigtet investor.

Bankens arbejde med aktivt ejerskab er fastlagt i "Politik for ansvarlige investeringer for Arbejdernes Landsbank". Banken udvælger samarbejdspartnere og produktleverandører på investeringsområdet, f.eks. investeringsforeninger, blandt mange kriterier også ud fra et kriterie om, at bankens kunders formuer kan investeres ansvarligt og med et bæredygtigt aftryk. Et af fokuspunkterne er bl.a., at samarbejdspartneren via aktivt ejerskab understøtter udvikling og langsigtet værdiskabelse i de virksomheder, der investeres i.

Banken ser dialog som et vigtigt redskab i det aktive ejerskab. Stemmeafgivelse bruges, hvor dialogen med virksomheden ikke viser tilstrækkelige fremskridt. I de tilfælde, hvor dialog eller stemmeafgivelse ikke fører til handling fra virksomhedens side, vil bankens samarbejdspartnere tage skridt til et frasalg og eventuelt placere virksomheden på eksklusionslisten.

Banken iagttager udviklingen i negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer for investeringer på kunders vegne, også i forhold til hvordan relevante politikker i banken om nødvendigt kan udvikles til bedre at mindske de vigtigste negative indvirkninger.

● **Henvisninger til internationale standarder**

Generelt stiller banken krav om, at de udpegede samarbejdspartnere alle har tilsluttet sig overholdelse af adfærdskodekser for ansvarlig forretningsskik og internationalt anerkendte standarder for due diligence og rapportering. Alle samarbejdspartnere, som anvendes ved porteføljepleje og puljeløsninger, har tilsluttet sig FN's principper for ansvarlige investeringer (UN PRI). Arbejdernes Landsbank har selv tilsluttet sig UN PRI.

Det betyder, at disse produktleverandører er forpligtet til at integrere bæredygtighedsrelaterede faktorer i deres investeringsanalyser, beslutningsprocesser og deres arbejde med aktivt ejerskab. Det sætter dem i stand til at skride ind over for virksomheder, der bryder internationale love og normer for miljøbeskyttelse, menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og bekæmpelse af korruption.

● **Historisk sammenligning**

Som det fremgår af tabellen, er der sket bevægelser på de fleste PAI – en del steder i positiv retning, og nogle steder i negativ retning.

Som beskrevet i tabellen, er udviklingen fra 2022 til 2023 - for alle PAI - påvirket af flere forhold:

- udvikling i PAI'en på de underliggende investeringer
- køb og salg i porteføljen, som kan være motiveret af ESG-hensyn såvel som mere klassiske finansielle hensyn.
- stigninger og fald i markedsværdien i de enkelte poster i porteføljen, på grund af skiftende aktiekurser, rente, valuta m.v.

Udviklingen i PAI'en på de underliggende investeringer kan igen være drevet af flere forhold:

- Reelle forbedringer i den investeringsmodtagende virksomhed.
- Forbedringer i opgørelsesmetode hos dataleverandøren MSCI.
- Forbedring i datakvalitet og datadækning – hvis flere virksomheder har data, kan det alene flytte PAI'en

Banken har flere hundrede investeringer, og mange af disse af fonde, som igen har flere hundrede investeringer. Som sådan er det vanskeligt i dette format at præsentere udviklinger hos enkel-virksomheder.

Bankens arbejde med at reducere skadevirkninger sker navnlig ved investeringsbeslutninger, hvor der er mulighed for at se dybere ind i PAI-tal for specifikke virksomheder, og for at kombinere PAI-tal med andre og i nogle tilfælde mere kvalitative oplysninger.

● **Disclaimer**

Visse oplysninger indeholdt i nærværende materialer ("oplysningerne") stammer fra og tilhører ophavsretligt MSCI Inc., MSCI ESG Research LLC eller deres tilknyttede selskaber ("MSCI"), eller informationsudbydere (samlet "MSCI Parterne") og kan være brugt til at beregne scorer, signaler eller andre indikatorer. Oplysningerne er kun til internt brug og må ikke gengives eller udbredes helt eller delvist uden forudgående skriftlig tilladelse. Oplysningerne må ikke bruges til og udgør ikke, et tilbud om at købe eller sælge eller en promovning eller anbefaling af nogen værdipapirer, finansielle instrumenter eller produkter, handelsstrategier eller indeks, og de skal heller ikke tages som en indikation eller garanti for nogen former for fremtidig performance eller afkast. Nogle investeringsfonde kan være baseret på eller knyttet til MSCI-indeks, og MSCI kan blive kompenseret baseret på fondens aktiver under forvaltning eller andre parametre. MSCI har etableret en informationsbarriere/funktionsadskillelse mellem indekssresearch og visse udbudte oplysninger. Ingen af oplysningerne kan i sig selv bruges til at bestemme, hvilke værdipapirer der skal købes eller sælges, eller hvornår de skal købes eller sælges. Oplysningerne gives "som de er", og brugeren påtager sig hele risikoen for enhver brug, den måtte foretage eller tillade at blive foretaget af oplysningerne. Ingen MSCI-Parter garanterer originaliteten, nøjagtigheden og/eller fuldstændigheden af oplysningerne, og indestår ikke for nogen former for udtrykkelige eller underforståede garantier. Ingen MSCI-Parter skal have noget ansvar for fejl eller forsømmelser i forbindelse med nogen oplysninger i nærværende materialer, eller noget ansvar for direkte, indirekte, særlige, strafferetlige, følgeskader eller andre skader (herunder tab af fortjeneste), selv hvis det bliver underrettet om muligheden for sådanne skader.